

อุทธรณ์ก่อนทำผิด

เพราะรักจึงต้องบอก
บอกก่อนที่ใครบางคนจะทำผิด

ฉบับที่ ๒๖ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ใกล้สิ้นปีงบประมาณ ใกล้วันเกษียณ ใกล้วันแห่งการจากลา หรือบางคนอาจลาออกก่อนเกษียณอายุราชการ อุทธรณ์ก่อนทำผิดฉบับนี้ มีคำถามว่า ข้าราชการที่เกษียณหรือลาออกจากราชการแล้วผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้หรือไม่ คำถามนี้มีคำตอบอยู่ในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๒

๑. สาระสำคัญของมาตรา ๑๐๐ กรณีส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ

(๑) ผู้ที่ออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่า **ขณะรับราชการ** ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาที่มีโทษความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ

(๒) การกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง การถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาจะกระทำก่อนหรือภายหลังผู้นั้นออกจากราชการก็ได้

(๓) กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ก่อนออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัย ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

(๔) กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ภายหลังออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัย ดำเนินการสอบสวนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และสั่งลงโทษภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ กรณีเป็นความผิดปรากฏชัดเจน ต้องสั่งลงโทษให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

(๕) กรณีมีการเพิกถอนคำสั่งลงโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลปกครอง องค์การพิจารณาอุทธรณ์ หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษใหม่ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี

(๖) ให้งดโทษกรณีผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๗) ความในมาตรา ๑๐๐ มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๑

๒.สาระสำคัญของมาตรา ๑๐๐/๑ กรณีการดำเนินการทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซ้ำมูลความผิด

ส่วนราชการดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซ้ำมูลความผิด แม้ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว โดยนำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาใช้บังคับ และไม่นำเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหามาใช้บังคับ

กล่าวโดยสรุป แม้ผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากราชการแล้ว แต่ขณะรับราชการกระทำการอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาที่มีใช้ความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ส่วนราชการต้นสังกัดสามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ผู้นั้นได้ต่อไป เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ

จัดทำโดย : กลุ่มวินัย กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมคุมประพฤติ
นางสาวปิยพร ภารศิลป์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
นายกฤษฎา กนกกุลชัย พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ
นายกิริติ เอียดตรง นิติกรปฏิบัติการ